

# טוב שההגה בידיים

rafael@mishpacha.com



בחזרה לפגישה עם אותו יהודי יקר, כמה ימים לפני התאונה, בה סיפר לי לתדהמתי שלמרות שמדינת ישראל מתמודדת עם מחסור של 6,000 נהגים בתחבורה הציבורית, כבר יותר מחודשיים שבמדינת ביורוקרטיה הזאת אין שום יכולת להוציא רישיון נהיגה על אוטובוס, כי במדינת ישראל בשביל לקבל אישור כזה עליך לעבר מסע מפרך כדלהלן: בדיקה רפואית כללית, בדיקה פסיכולוגית שכוללת סדרת מבחנים פסיכולוגיים במשך ארבע שעות (!), שלאחריה נערך מפגש עם פסיכולוג בן אנוש, ורק התחלנו. לאחר מכן מגיעה בדיקה פסיכיאטרית ולסיום גם בדיקה נרפולוגית (מעדיף לא לדעת במה מדובר), שכוללת עוד שיחת אבחון.

מתברר שבמדינת חלם המכרז של הגוף הבוחן הסתיים לפני כמה חודשים והמדינה עוד לא הכריזה על הזוכה במכרז החדש בגלל ויכוח בין משרדי ממשלה, כך שמאות מועמדים פוטנציאליים מחכים עד בוש ולתפארת מדינת ישראל.

"כתוב על זה", ביקש ממני "כתוב, אבל גם תעשה משהו כדי להפסיק את העונש שנכפה עלינו ולאפשר ליהודים משלנו להתפרנס בכבוד בפרנסה שאפשר להרוויח בה יפה מאוד, פרנסה שתעניק איכות חיים אמיתית לכל כך הרבה יהודים שהיום שלהם, ובעיקר יום שישי ומוצאי שבת וחג שלהם, הפכו לאחרים כשמי שיסיע אותם ממקום למקום יהיה נהג חרדי אדיב ומתחשב, שמקדם אותם בחיוך ובנינוני שבת יהודיים במקום חדשות בערבית".

לא כתבתי. 'כתבתי כבר מספיק', אמרתי לעצמי, 'אני אישית הרי לא נוסע בתחבורה ציבורית, אז מי שנוסע שידאג לזה'.

מסתבר שהייתי צריך כנראה לחוות את המציאות על בשרי כדי להתחיל שוב לכתוב ואולי גם לעשות, את התשובה לשאלה אם יש קשר בין הדברים שאשיר לכם.

אז נתחיל עם הקל. אשמח לשתף אתכם בנתון הבא, אבל לפני כן תעשו טובה ותתיישבו. אין צורך דווקא על מושב של נהג אוטובוס, אפשר גם כיסא רגיל:

כמה נהגי אוטובוס חרדיים יש לדעתכם באמריקה מודשנת העונג, היא עם האנשים שמסתובבים כביכול עם האף למעלה, עם שעוני זהב, שטריימלים מזהב (אמיתי, לאחרונה מתחיל להתחלף הסטייל - ההזוי כשלעצמו - לשלב בתוך השטריימל כמה שערות לבנות, בחוטי זהב)?

התשובה היא: 3,000 (!!!). כן, קראתם נכון. כשלושת אלפים יהודים חרדים משמשים כנהגי אוטובוסים, מהסיבה הפשוטה ביותר, שאין כמעט מציאות שנהג אוטובוס במוסד לימודי או בקווי השירות החרדיים יהיה לא יהודי, לא רק מבחינה גשמית אלא גם מבחינה רוחנית. 'שאני אתן לאדם לא חרדי להסיע את הילדים שלי?' 'שאני אתן פרנסה לאדם זר כשאני יכול לתת אותה לאחר?' וכך כל מי שביקר אי פעם באזור חרדי בארה"ב פגש בוודאי בשעות הבוקר את אותם מאות אוטובוסים שמי שנוהג בהם הינם יהודים חרדיים, חלקם עם זקנים לבנים, בהם תלמידי חכמים אמיתיים שמרגישים זכות להסיע יהודים ממקום למקום, כי הרי לכל מקום יהודי נוסע כדי לעשות מצוות.

לפני חודשיים נכנסתי לחנות טמבור באזור מגוריי. מאחורי הדלפק עמד אברך שזיהה אותי מהטוה. התפתחה בינינו שיחה שבה הזכיר לי את אחד הטורים שכתבתי על נושא נהגי האוטובוסים באמריקה. 'יש לי חברים כאן בעיר', אמר לי, 'שחוזרים הביתה עם עשירים אלף שקל בחודש כנהגי אוטובוסים (מבדיקה אישית, זה נכון באזורים מסוימים אך לא בכל הארץ). אני אוהב את התחום, אבל אני לא יכול לעשות את הצעד מפני 'מה יאמרו'. "וכמה אתה מרוויח בטמבור?" שאלתי. "8,000 שקלים", ענה בעיניים מושפלות, "אבל השוויגר שלי בחיים לא תיתן לי להפוך לנהג אוטובוס".

ואני חשבתי לעצמי: ריבוננו של עולם, לאן הגענו. אתה עובד בטמבור בעיני כל עבודה מכבדת את בעליה, אבל לשיטת השוויגר שלך, כמה יותר מבוזח מזה יכול להיות? ואתה מדבר איתי על מה יאמרו?!

אך האמת היא שהשוויגר צודקת וגם הוא צודק, כי אנחנו כחברה יצרנו את העיוות הזה שיש עבודה שאינה מכבדת את בעליה, ולכן רק אנחנו יכולים וצריכים לתקן את זה. יש לי יותר מתחושה שזה יקרה בקרוב.

א זה בוס זה היה! ברנע הראשון לא באמת ידעתי מהיכן הוא הגיע. באינסטינקט ראשוני אתה חושב רק על הילדים - מה איתם? האם הכל בסדר? רק אחרי זה אתה נפנה להתרכז בנעץ הכובא בגב ולנסות להבין מאיפה הבוס הגיע.

הוא הגיע מנהג אוטובוס ציבורי שאינו מבני ברית, שהתנגש ברכב שלנו מאחורה כשעצרתי במעבר חציה. למזלי לא הייתי הרכב ערך מפגש קליל ולא ידיותי עם הרכב שלפניי, מה שממש לא ניתן לומר על המפגש של האוטובוס עם הפגוש האחורי שלי.

זאת תוצאותיה של נהיגה פרועה, שכמעט ברור לי שהתעסקות בטלפון הייתה כלולה בה. ומהיכן אני יודע? אומנם מהתאונה יש לי כאבים בגב, אבל עדיין לא עיניים בגב. אך אין צורך בחוכמה גדולה כדי להבין זאת. העצירה שלי במעבר החציה התבצעה עשרים שניות לפחות לפני שהאוטובוס נכנס בי, מה שאומר שזאת לא הייתה בלימה פתאומית של נהג שלא הצליח לעצור בזמן אלא חוסר אחריות של מי שלא רואה מה קורה בכביש.

כאמור, מעוצמת ההדף האוטו נגע קלות ברכב שלפניי, שהיה הראשון שעמד לפני מעבר החציה, ומסתבר שזה היה משמיים. מהרכב יצא יהודי יקר, שלאחר מכן נודע לי ששמו שלמה שטיין. עוד לפני שהספקתי להתאושש מההלם הוא כבר לבש אפוד של מתנדב מד"א וניגש לבדוק אם אני והילדים בסדר.

האמת היא שממש לא הייתי בסדר. רק לאחר מכן הוא הסביר לי שזאת תחושה טבעית של הלם. לא נפצתי, ברוך השם, למעט חבטה בעורף ובגב, אבל ההלם מעוצמת ההתנגשות, שברגע הראשון נשמעה לי לפחות כמו נפילה של מרפסת, באמת החליש אותי. דבר ראשון הוא הרגיע את הילדים שישבו מאחורה ולאחר מכן הגיש לי כוס מים, שאין לי מושג מהיכן השיג.

הוא שאל בעדינות אם ברצוני להתפנות לבדיקות, אך עניתי לו שהשעה אחת בצהריים ביום שישי חורפי, כששבת בפתח, היא לא זמן מתאים להתפנק בבית חולים.

מכאן והלאה הוא לקח שליטה על האירוע, הסביר לי בדיוק אילו פרטים עליי לקחת מהנהג הפוגע, וידא שכל המסמכים אצלי ודאג להשאיר לי מספר טלפון למקרה שיהיה צורך בעדות.

בשבת היה לי די זמן להתאושש אבל גם לחשוב. מאמינים בני מאמינים אנו, וככאלו אנחנו יודעים שעל כל דבר שמתרחש איתנו, עלינו לחשוב מה הסיבה ולנסות לתקן.

כמובן שאינני מבין בחשבונות שמיים, אבל בהחלט אשמח לשתף אתכם בתובנות שלי מאותו אירוע. אין לי שום מושג, אם יש קשר בין הדברים, לכן אשאיר זאת לכם.

חמישה ימים קודם לכן ישב אצלי יהודי יקר שלא היה הראשון ולא האחרון שביקש ממני לנסות להביא בכוחותיי הדלים פתרון מערכתי לתופעה הבלתי נתפסת, שבה איכות החיים הגשמית אבל גם הרוחנית של המגזר החרדי נתונה בידיהם של חיות אדם, בני מיעוטים ששולטים בענף התחבורה הציבורית, עושים בו כבשלהם, מתעללים בנוסעים, מחליטים מתי לנסוע ומתי לשבות, וההזיה היותר גדולה היא שכבר התרגלנו. "זה מה יש", מרימים כולם ידיים בייאוש, בזמן שהפתרון נמצא מול העיניים.

שבוע קודם היה זה ידידי היקר איש החסד ר' מנדי קניג, יו"ר ארגון 'מנוחה וישועה', שדחק בי לקום ולעשות מעשה, מזכיר לי שוב את הסיפור שעליו כבר כתבתי בעבר בטור זה, בו נהג אוטובוס בן מיעוטים באזור מגוריו התחיל לנסוע בפראות עם דלת אחורית פתוחה, עד שאשתו של ר' מנדי ובנו התינוק עפו החוצה מהאוטובוס ונפצעו קשות.

הסיפור הזה גרם לו לפחות להקים את הארגון המדהים שלו, שבין היתר מעניק או מסבסד נופשים למשפחות שיצאו מבית חולים. "אבל למה אתה לא מנסה לעשות משהו?" הוא שאל ונתקל בחוסר מענה.

התשובה היא שהרגשתי רוויה. קל יותר לכתוב על דברים מנקודת מבט של תושב חו"ל, שרואה מול עיניו מציאות אחרת, מאשר לכתוב על משהו כשאתה ניצמץ גר בארץ ומתחיל לחשוב כמו כל הסובבים אותך, ש'זה מה יש וזהו'.